

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Poznań, dnia 26 czerwca 2025 r.

Szanowna Pani
Dorota Zawadzka-Stępniak
Prezes Zarządu
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej
e-mail: fundusz@nfosigw.gov.pl

Dotyczy: Konieczności wprowadzenia zmian do programu priorytetowego pn. „Gospodarka wodno-ściekowa poza granicami aglomeracji”

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (ZGWRP) od lat zwraca szczególną uwagę na plan rozwojowy dotyczący inwestycji w zrównoważoną gospodarkę wodno-ściekową na terenach wiejskich. Obecny poziom sanitacji na obszarach wiejskich oscyluje w granicach 37-38 proc. Oznacza to, że **ponad 60 proc. takich obszarów nadal nie ma uporządkowanej gospodarki wodno-ściekowej**. Przez wiele lat doprowadzono do sytuacji, w której ścieki w gminach wiejskich są zagospodarowywane w prawidłowy sposób tylko częściowo, a w gminach miejskich – praktycznie w całości. To, co w miastach stanowi ewolucję technologiczną i wymianę infrastruktury na poziomie marginalnym, na obszarach wiejskich jest w tej chwili nieosiągalne, a sytuacja jest bardzo zła. Wymaga się od gmin kontroli zagospodarowania ścieków, w tym szamb i przydomowych oczyszczalni. W przypadku rażących naruszeń grożą bardzo wysokie kary. Tymczasem gminy nie dysponują punktami zlewnymi, gdzie można by te ścieki odprowadzić. Problem narasta, gdyż w niektórych oczyszczalniach nie ma nawet punktów zrzutu. **Sytuacji nie poprawiają także zapisy inwestycyjne zawarte w KPO, które dają możliwości inwestycyjne jedynie w przyłącza indywidualne oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków. Zaistniała sytuacja wymaga natychmiastowego działania ze strony gmin, polegającego na modernizacji i rozbudowie istniejących oczyszczalni ścieków, a w skrajnych przypadkach na budowie nowych instalacji, funkcjonujących w oparciu o bardziej wydajne i tańsze technologie oczyszczania ścieków.**

Dlatego też ZGWRP odnosząc się do założenia programu, czyli możliwości budowy lub modernizacji lokalnych oczyszczalni ścieków wraz z sieciami kanalizacyjnymi dla budynków, osiedli mieszkaniowych oraz małych miejscowości o zwartej zabudowie, po zapoznaniu się z założeniami programu priorytetowego pn. „Gospodarka wodno-ściekowa poza granicami aglomeracji” w celu zwiększenia jego efektywności wnosi o następującą korektę jego założeń:

1. Podwyższenie planowanej wartości wskaźnika osiągnięcia celu do co najmniej 25.000 RLM.
2. Biorąc pod uwagę okres realizacji programu, zwiększenie budżetu na wykonywanie programu do kwoty 1mld (jeden miliard złotych).

Ponadto Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej odnosząc się do nowych mechanizmów dotyczących dochodów jednostek samorządu terytorialnego proponuje inne przyjęte i realizowane przez Ministerstwo Finansów zasady, które z powodzeniem mogą dotyczyć zasad częściowego umorzenia pożyczki udzielonej na warunkach określonych w „Zasadach udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej” tzn.: zamiast nieaktualnego wskaźnika „G”, ZGWRP proponuje zastosowanie wskaźnika poziomu zamożności gminy (nie mylić ze wskaźnikiem zamożności w ustawie o dochodach JST).

Niniejszy wskaźnik byłby ustalany za rok budżetowy, w którym złożono wniosek o umorzenie (nie rok poprzedni).

Kwota umorzenia może wynieść do 50% w przypadku, gdy:

Dochody jednostek samorządu terytorialnego na jednego mieszkańca oblicza się uwzględniając:

- a) łączne dochody z tytułu:
 - podstawowych dochodów podatkowych dla gmin, o których mowa w art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego ustalonych na bieżący rok budżetowy, w którym złożono wniosek o umorzenie,
 - udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych i w podatku dochodowym od osób prawnych, o których mowa w art. 24 ust. 5 pkt 2 ww. ustawy, na bieżący rok budżetowy – w odniesieniu do kategorii gmin,
 - subwencji ogólnej na bieżący rok budżetowy – w odniesieniu do kategorii gmin.
- b) pomniejszenie dochodów, o których mowa wyżej w pkt 1 lit. a, o kwotę odpowiadającą sumie potrzeb oświatowych i potrzeb rozwojowych oraz korekty zamożności.

Biorąc powyższe pod uwagę ZGWRP proponuje ustawienie progu umorzenia do 50% dla 95% średniego wskaźnika obliczonego powyższą metodą.

Odnosząc się do bardzo trudnej sytuacji dotyczącej problematyki wodno-ściekowej na obszarach wiejskich, ZGWRP zwraca się z prośbą o przyjęcie i wprowadzenie do programu priorytetowego pn. „Gospodarka wodno-ściekowa poza granicami aglomeracji” wskazanych powyżej zmian. Kwota określona w programie jest przysłowiową kroplą w morzu potrzeb gmin wiejskich w kontekście konieczności wprowadzenia zmian dotyczących sanitacji tych obszarów, a zaproponowane przez nas zmiany pozwolą nie tylko na efektywne wykorzystanie wskazanej kwoty, ale również przyczynią się do efektywniejszej ochrony środowiska naturalnego.

Z wyrazami szacunku

Stanisław Jastrzębski

Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

Do wiadomości:

-	Ministerstwo Finansów	e-mail: kancelaria@mf.gov.pl
-	Ministerstwo Klimatu i Środowiska	e-mail: info@klimat.gov.pl